

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

Komentarz ze wzorami

redakcja

Maciej Koźuchowski, Marcin Macieszczak, Bartłomiej Woźniak

Małgorzata Badowska, Maciej Boryczko, Krzysztof Jasiński, Maciej Koźuchowski,
Karolina Krzał-Kwiatkowska, Paulina Maciąg, Marcin Macieszczak
Piotr Tracz, Michał Trociuk, Małgorzata Wiśniewska, Bartłomiej Woźniak

**EDYTOWALNE WZORY DOSTĘPNE
NA STRONIE INTERNETOWEJ**

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Jeżeli w książce nie ma zdrapki
z kodem aktywacyjnym,
prosimy o kontakt
tel. 801 04 45 45

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

Komentarz ze wzorami

redakcja

Maciej Kożuchowski, Marcin Macieszczak, Bartłomiej Woźniak

Małgorzata Badowska, Maciej Boryczko, Krzysztof Jasiński, Maciej Kożuchowski
Karolina Krzał-Kwiatkowska, Paulina Maciąg, Marcin Macieszczak
Piotr Tracz, Michał Trociuk, Małgorzata Wiśniewska, Bartłomiej Woźniak

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 9 kwietnia 2021 r.
z uwzględnieniem obowiązujących od 1 lipca 2021 r. przepisów k.s.h.
dotyczących prostej spółki akcyjnej.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Tomasz Pietrzak

Opracowanie redakcyjne
Agata Czuj

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarz opracowali:

Małgorzata Badowska – art. 300⁵²⁻⁵⁹

Maciej Boryczko – art. 300¹⁰⁶⁻¹¹⁹; wzory nr: 16-19

Krzysztof Jasiński – art. 300²⁹⁻⁴³; art. 300⁵¹

Maciej Koźuchowski – Wstęp; art. 300¹¹, 300⁴; art. 300⁶⁰⁻⁶⁷

Karolina Krzał-Kwiatkowska – art. 300¹²⁻¹³; art. 300⁸⁴⁻⁹¹

Paulina Maciąg – art. 300⁴⁹⁻⁵⁰

Marcin Macieszczak – Wstęp; art. 300¹⁻¹⁰

Piotr Tracz – art. 300⁷³⁻⁷⁹; art. 300⁹³⁻¹⁰⁵; wzory nr: 11-15

Michał Trociuk – art. 300¹²⁰⁻¹³⁴; wzory nr: 20-21

Małgorzata Wiśniewska – art. 300⁶⁸⁻⁷²; art. 300⁸⁰⁻⁸³; art. 300⁹²

Bartłomiej Woźniak – Wstęp; art. 300¹⁵⁻²⁸; art. 300⁴⁴⁻⁴⁸; wzory nr: 1-10

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-774-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Wstęp

Prosta spółka akcyjna jest nową spółką handlową, która istnieje w obrocie prawnym od 1.07.2019 r. Podstawą prawną jej funkcjonowania jest ustawa z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, na mocy której do kodeksu spółek handlowych zostały dodane nowe art. 300¹–300¹³⁴ k.s.h. Termin wejścia w życie przepisów dotyczących prostej spółki akcyjnej zmieniano kilkakrotnie i w rezultacie ich *vacatio legis* trwała niemal dwa lata, tj. znacznie dłużej niż trzyipółmiesięczna *vacatio legis* samego kodeksu spółek handlowych.

Długi czas na przygotowanie do wejścia w życie przepisów dotyczących nowej formy prawnej nie sprawił bynajmniej, że obowiązujące od 1.07.2021 r. regulacje nie budzą żadnych wątpliwości ani kontrowersji. Prosta spółka akcyjna jest spółką kapitałową emitującą beznominałowe akcje nietworzące kapitału zakładowego, w której dopuszczalne jest powołanie rady dyrektorów zamiast tradycyjnych organów w postaci zarządu i rady nadzorczej. Rozwiązania prawne dotyczące prostej spółki akcyjnej w niektórych kwestiach wzorowane są na regulacjach spółki akcyjnej, innym razem powielają niemal bez zmian przepisy dotyczące spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, by wreszcie w wielu sprawach wprowadzić instytucje nieznane dotychczas w polskim systemie prawnym. Nie sposób nie dostrzec również pewnej, trudnej do wyjaśnienia, bowiem niewynikającej ze specyfiki instytucji nowej formy spółki, niespójności przepisów odnoszących się do prostej spółki akcyjnej z pozostałymi regulacjami kodeksu spółek handlowych. Powyższe sprawia, że przepisy dotyczące nowej spółki handlowej można potraktować jako kolejny przejaw zjawiska dekodyfikacji prawa prywatnego, tj. zjawiska godzącego w postulat zupełności i niesprzeczności kodeksowej (zob. J. Rudnicki, *Dekodyfikacja prawa cywilnego w Polsce*, Bielsko-Biała 2018, s. 52).

Powyższych uwag nie należy traktować jako krytyki idei prostej spółki akcyjnej i zasadności powołania nowej formy prawnej w polskim porządku prawnym. Potrzeby obrotu nie poddają się doktrynalnym systematykom i podziałom, ale nakazują poszukiwanie jak najbardziej elastycznych rozwiązań dostosowanych do nowych wyzwań. Niewątpliwie regulacje dotyczące prostej spółki akcyjnej pozwalają na dużo większą swobodę uregulowania stosunków wewnętrznych i zewnętrznych spółki, niż było

dotychczas możliwe w spółce akcyjnej lub spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Co prawda ustawodawca nie ustrzegł się przed pewnymi wadami regulacji, brakiem jasności przepisów lub ich wieloznacznością. Niedociągnięcia te będą zapewne utrapieniem praktyków oraz polem do dyskusji dla teoretyków prawa, ale co do zasady poszerzenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej o dodatkową formę prawną należy ocenić pozytywnie.

Autorami niniejszego komentarza są praktycy, na co dzień zajmujący się sprawami z zakresu prawa korporacyjnego. W rezultacie niniejszy komentarz ma wyjątkowy charakter. Dla każdego z autorów zagadnienia ściśle teoretyczne, jakkolwiek pociągające intelektualnie, nie stanowią celu samego w sobie. Każdy z autorów w codziennej pracy prawnika musi odpowiedzieć nie na pytanie „jak być powinno”, ale „jak jest” i przyjmując takie założenie, dokonuje interpretacji przepisów. Celem niniejszej publikacji było więc wyjście poza schemat, w którym „gdzie zaczyna się problem, tam kończy się komentarz”, i zaproponowanie odpowiedzi i rozwiązań także w kwestiach kontrowersyjnych, które w ocenie autorów mogą budzić problemy w praktyce.

Niniejszy komentarz jest pracą zbiorową, stanowiącą sumę doświadczeń i poglądów autorów. Okoliczność, że regulacja dotycząca prostej spółki akcyjnej jest nie tylko nowa, lecz w wielu kwestiach także nowatorska, sprawia, że poglądy autorów – praktyków na co dzień stykających się z problemami *law in action* – mogą różnić się między sobą. Podkreślenia wymaga zatem, że redaktorzy czuwali nad wewnętrzną spójnością komentarzy do poszczególnych przepisów, lecz nie ingerowali w interpretację i poglądy poszczególnych autorów na komentowane przepisy.

*Marcin Macieszczak
Maciej Kożuchowski
Bartłomiej Woźniak*

pitałowych oraz niekapitałowych zob. komentarz do art. 300² k.s.h.) w kwocie co najmniej 1,00 złoty muszą być wniesione przed rejestracją spółki (art. 300⁴ pkt 3 k.s.h.), a

b) wszystkie wkłady powinny być w całości wniesione w ciągu trzech lat od dnia wpisu spółki do rejestru (art. 309 § 1 k.s.h.).

Zasady dotyczące wnoszenia wkładów przewidzianych pierwotnie w umowie spółki, zgodnie z art. 300¹⁰⁴ § 2 k.s.h., znajdują odpowiednie zastosowanie do wkładów wnoszonych na pokrycie akcji kolejnych emisji, przy czym uchwała o emisji akcji powinna w szczególności określać terminy i sposób wnoszenia wkładów na pokrycie obejmowanych akcji lub upoważnienie zarządu albo rady nadzorczej do wskazania tych terminów w umowie objęcia akcji (art. 300¹⁰⁴ § 1 pkt 5 k.s.h.).

Zgodnie z art. 300⁹ § 2 k.s.h. zarząd podejmuje niezwłocznie uchwałę stwierdzającą wniesienie w całości wkładu przez akcjonariusza. Jak się wydaje, taka uchwała, w zakresie, w jakim będzie dotyczyć wniesienia wkładów na kapitał akcyjny, stanowić będzie podstawę wpisu zmiany (zwiększenia wysokości) kapitału w rejestrze; uchwała ta stanowić będzie także podstawę do ujawnienia w rejestrze akcjonariuszy wzmianki o pełnym pokryciu akcji (art. 300³³ § 1 pkt 9 k.s.h.).

Zwrócić należy uwagę, że akcje nie w pełni pokryte podlegają mechanizmowi ustawowej winkulacji, bowiem, zgodnie z art. 300⁴⁰ k.s.h.:

- zbycie akcji nie w pełni pokrytej wymaga zgody spółki aż do chwili wniesienia wkładu w całości;
- spółka może odmówić zgody na zbycie akcji nie w pełni pokrytej bez wskazania innego nabywcy;
- nabywca akcji nie w pełni pokrytej odpowiada wobec spółki solidarnie ze zbywcą za wniesienie pozostałej części wkładu.

W tym kontekście znaczenia nabiera dyspozytywna regulacja art. 300⁹ § 3 k.s.h., zgodnie z którą wkłady wniesione do spółki powinny być zaliczane równomiernie na pokrycie wszystkich akcji akcjonariusza. W umowie spółki można przyjąć odmienną regułę i przykładowo umówić się, że część akcji akcjonariusza (danej serii lub o danych numerach) będzie uznawana za pokrytą po wniesieniu przez niego części umówionego wkładu, co pozwoli stosować powyższy mechanizm winkulacji akcji wyłącznie do pozostałych, niepokrytych jeszcze akcji.

Art. 300¹⁰. [Znaczne zawyżenie wartości wkładu niepieniężnego do prostej spółki akcyjnej]

§ 1. Jeżeli wartość wkładu niepieniężnego przeznaczonego na kapitał akcyjny została znacznie zawyżona w stosunku do jego wartości godziwej w dniu objęcia akcji, akcjonariusz, który wniósł taki wkład, jest obowiązany wyrównać spółce brakują-

cą wartość. Członkowie zarządu odpowiadają solidarnie z akcjonariuszem, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Od obowiązku określonego w § 1 akcjonariusz i członkowie zarządu nie mogą być zwolnieni.

1. Uwagi ogólne

Artykuł 300¹⁰ k.s.h. ustanawia odpowiedzialność wyrównawczą za znaczne przeszacowanie wkładów niepieniężnych wnoszonych do prostej spółki akcyjnej. Odpowiedzialność ta ma zastosowanie wyłącznie do wkładów niepieniężnych przeznaczanych na pokrycie kapitału akcyjnego spółki, a zatem do tzw. kapitałowych wkładów niepieniężnych spełniających wymogi zdolności aportowej w pozostałych spółkach kapitałowych (szerzej na temat pojęcia wkładów kapitałowych oraz niekapitałowych zob. komentarz do art. 300² k.s.h.). Odpowiedzialności tej nie stosuje się zatem do niekapitałowych wkładów niepieniężnych, w tym w szczególności specyficznych dla prostej spółki akcyjnej wkładów w postaci praw niezbywalnych lub świadczenia pracy lub usług.

Artykuł 300¹⁰ k.s.h. ma zastosowanie do kapitałowych wkładów niepieniężnych wnoszonych przy zawarciu umowy spółki (przewidzianych w umowie spółki), jak również, zgodnie z art. 300¹⁰⁴ § 2 k.s.h., znajduje odpowiednie zastosowanie do takich wkładów wnoszonych na pokrycie akcji kolejnych emisji.

Artykuł 300¹⁰ k.s.h. nawiązuje do obowiązującego w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością art. 175 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli wartość wkładów niepieniężnych została znacznie zawyżona w stosunku do ich wartości zwyczaj w dniu zawarcia umowy spółki, wspólnik, który wniósł taki wkład, oraz członkowie zarządu, którzy, wiedząc o tym, zgłosili spółkę do rejestru, obowiązani są solidarnie wyrównać spółce brakującą wartość, a od obowiązku tego wspólnik oraz członkowie zarządu nie mogą być zwolnieni. Celem art. 175 k.s.h., wyróżnianym w doktrynie, jest zapewnienie realnego wniesienia do spółki deklarowanego przez wspólnika wkładu na kapitał zakładowy, w zamian za objęte przez niego udziały. Działanie takie jest z kolei podyktowane gwarancyjną funkcją kapitału zakładowego oraz ochroną wierzycieli spółki przed niepełnowartościowymi, z powodu przeszacowania, aportami (*Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, wyd. 3, Warszawa 2020; *Kodeks spółek handlowych*, t. IIA, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 151–226*, red. A. Opalski, Warszawa 2018). Instytucja ta związana jest również z brakiem obowiązywania w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, w przeciwieństwie do spółki akcyjnej, procedury wyceny aportów wnoszonych do spółki, a zatem procesu kontroli wartości przedmiotów wkładów niepieniężnych do spółki wnoszonych.

W prostej spółce akcyjnej nie ma kapitału zakładowego, jednakże występuje kapitał akcyjny będący kapitałem podstawowym prostej spółki akcyjnej stanowiącym element jej pasywów (kapitałów własnych). Kapitał ten musi być bilansowany wartością aktywów

do spółki wniesionych na jego pokrycie, a podstawową metodą wyceny aktywów w polskim prawie bilansowym jest wycena według ich wartości godziwej (tak A. Opalski, *Prosta spółka akcyjna – nowy typ spółki handlowej (część I)*, PPH 2019/11, s. 9). W sytuacji zatem gdy do prostej spółki akcyjnej wnoszone są wkłady niepieniężne tworzące kapitał akcyjny, a w prostej spółce akcyjnej, podobnie jak w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, brak jest zinstytucjonalizowanej procedury wyceny aportów, ustawodawca zdecydował się na mechanizm następczej kontroli wyceny tych wkładów zbliżony do obowiązującej w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiedzialności wyrównawczej statuowanej przez art. 175 k.s.h.

Odpowiedzialność z art. 300¹⁰ k.s.h. należy odróżnić od odpowiedzialności za wady przedmiotów wkładów niepieniężnych, o której mowa w art. 14 § 2 k.s.h., mającym zastosowanie do wszystkich spółek kapitałowych. Trzeba zwrócić uwagę, że w przypadku prostej spółki akcyjnej zarówno odpowiedzialność za przeszacowanie wartości aportów (art. 300¹⁰ k.s.h.), jak i wspomniana odpowiedzialność za ich wady (art. 14 § 2 k.s.h.) ma zastosowanie wyłącznie do niepieniężnych wkładów kapitałowych.

2. Zakres roszczenia

Roszczenie wynikające z art. 300¹⁰ k.s.h. przysługuje wyłącznie spółce. Roszczenie to ma charakter pieniężny i opiewa na kwotę różnicy pomiędzy wartością wkładu niepieniężnego przeznaczonego na kapitał akcyjny, to jest łączną ceną emisyjną akcji przeznaczonych do objęcia za dany wkład niepieniężny określoną w umowie spółki lub uchwale o emisji akcji, a wartością godziwą takiego wkładu niepieniężnego w dniu objęcia akcji.

3. Osoby odpowiedzialne i przesłanki odpowiedzialności

Odpowiedzialność określoną w art. 300¹⁰ k.s.h. ponosi akcjonariusz, który wniósł dany kapitałowy wkład niepieniężny. Członkowie zarządu (dyrektorzy) spółki odpowiadają solidarnie z akcjonariuszem, chyba że nie ponoszą winy.

Podstawą (a w przypadku akcjonariusza – jedyną) przesłanką odpowiedzialności z art. 300¹⁰ k.s.h. jest znaczne zawyżenie wartości kapitałowego wkładu niepieniężnego wnoszonego do spółki w stosunku do jego wartości godziwej. Zawyżenie to ocenia się na dzień objęcia akcji (pokrywanych danym wkładem niepieniężnym), a zatem w przypadku wkładów niepieniężnych wnoszonych przy zawiązaniu spółki – na dzień zawarcia umowy spółki, a w przypadku wkładów niepieniężnych wnoszonych przy kolejnych emisjach akcji – na dzień zawarcia umowy objęcia akcji.

Wydaje się, że w odniesieniu do określenia pojęcia wartości godziwej, o której mowa w komentowanym przepisie, należy sięgnąć do odpowiednich regulacji prawa bilansowego. Artykuł 28 ust. 6 u.rach. stanowi: „Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulo-

wane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami. Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji, gdyby ich wysokość była znacząca. Cenę rynkową aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży”.

Odpowiedzialność na podstawie art. 300¹⁰ k.s.h. nie powstanie w przypadku jakiegokolwiek zawyżenia wartości kapitałowego wkładu niepieniężnego, ale jedynie w sytuacji, gdy takie zawyżenie jest znaczne. Na gruncie art. 175 k.s.h. za „znaczne zawyżenie” uznaje się sytuację, gdy zawyżenie wartości aportu powoduje rażącą rozbieżność pomiędzy rzeczywistą wartością aportu a wartością zadeklarowaną przez współnika (Z. Jara [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, wyd. 3, Legalis 2020, art. 175, nb 18; a także A.W. Wiśniewski [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. IIA, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 151–226*, red. A. Opalski, Legalis 2018, nb 1–2) lub gdy jego wartość jest zdecydowanie nadmierna i niczym nieusprawiedliwiona (zob. M. Litwińska-Werner, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 496, nb 2). Jak wskazuje się w orzecznictwie, „znaczne zawyżenie” wartości wkładu należy odnosić zarówno do wysokości wartości pieniężnej, jak i procentowej różnicy między wartością zbywczą a deklarowaną wartością wkładu. Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z 11.04.2013 r. (I ACa 237/13, LEX nr 1433794) trafnie, jak się wydaje, wyjaśnił: „»Znaczne zawyżenie« wartości wkładu następuje wtedy, kiedy jego zadeklarowana wartość w sposób istotny odbiega od wartości zbywczej. Dla dokonania tej oceny nie mają natomiast żadnego znaczenia okoliczności związane ze zgłaszaniem przez jakiegokolwiek osoby uwag co do wartości przedmiotu wkładu, na co wskazał skarżący (k. 293, 295). Skarżący słusznie natomiast stwierdził, że nie da się w sposób abstrakcyjny określić, gdzie przebiega granica »znacznego« zawyżenia. Granica ta będzie bowiem różna w odmiennych sprawach i każdorazowo będzie wynikać z indywidualnego stanu faktycznego. Dla oceny, czy zawyżenie wartości wkładu niepieniężnego jest znaczne, zdaniem Sądu Apelacyjnego, ma wpływ zarówno kwota pieniężna stanowiąca różnicę między wartością zbywczą a zadeklarowaną wartością tego wkładu, jak również procentowa różnica między tymi wartościami. Różnica ta w wypadku ratraka wynosiła 90 000 zł, co wynika z odjęcia od wartości podanej w umowie 400 000 zł kwoty 310 000 zł (a nie 341 000, jak to błędnie wskazuje pozwany na k. 294), stanowiącej wartość rynkową ratraka. Różnica 90 000 zł stanowiła więc 22,5% wartości zadeklarowanej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego podana kwota i wartość procentowa są wartościami takiego rzędu, że uzasadniony jest wniosek, że zawyżenie wartości ratraka było znaczne, przy czym decydujące znaczenie ma tutaj bardzo wysoka wartość pieniężna. Z kolei w przypadku agregatu prądotwórczego różnica jest niższa, gdyż wynosi 14 700 zł, jednak w tym wypadku dla oceny, że zawyżenie wartości tego

wkładu jest znaczne, najistotniejsze jest, że wartość procentowa zawyżenia wynosi aż 377%. Fakt znacznego zawyżenia wartości wkładu staje się natomiast ewidentny, jeżeli porównać wartość zbywczą całego wkładu (395 300 zł) do wartości wkładu zadeklarowanej przez pozwanego (500 000 zł) – okazuje się bowiem wtedy, że wartość wkładu została przez pozwanego zaniżona w sumie aż o 104 700 zł, to jest o 21% – zaniżenie wkładu jest więc znaczne zarówno z punktu widzenia wysokości kwotowej, jak i z uwagi na wartość procentową, o jaką dokonano zaniżenia. Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny uznał, że w przypadku obu przedmiotów doszło do znacznego zawyżenia ich wartości zbywczej, a w efekcie doszło do znacznego zawyżenia wartości zbywczej całego wkładu niepieniężnego, toteż zastosowanie art. 175 § 1 k.s.h. przez Sąd Okręgowy było uzasadnione i tym samym zarzut naruszenia tego przepisu był chybiony”.

Trzeba przyjąć, że powyższe uwagi co do „znacznosci” zawyżenia wartości aportu zachowują aktualność również na gruncie art. 300¹⁰ k.s.h.

Okoliczność znacznego zawyżenia wartości kapitałowego wkładu niepieniężnego wnoszonego do spółki w stosunku do jego wartości godziwej jest jedyną i wystarczającą przesłanką odpowiedzialności akcjonariusza, który taki wkład wniósł. W szczególności wina, wiedza akcjonariusza lub ich brak nie mają w tym zakresie żadnego znaczenia. Odpowiedzialność wyrównawcza nie jest odpowiedzialnością odszkodowawczą, zatem również kwestia związku przyczynowego nie podlega badaniu ani ustalaniu. Akcjonariusz zobowiązany do wniesienia aportu odpowiada za sam fakt przeszacowania aportu, a jego odpowiedzialność ma czysto obiektywny charakter (tak na gruncie art. 175 k.s.h.: *Kodeks spółek handlowych*, t. IIA, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 151–226*, red. A. Opalski, Warszawa 2018; J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, K. Oplustil, R. Pabis, A. Rachwał, M. Spyra, G. Suliński, M. Tofel, M. Wawer, R. Zawłocki, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, wyd. 7, Warszawa 2020). Odpowiedzialność akcjonariusza z art. 300¹⁰ k.s.h. nie jest związana z dalszym posiadaniem akcji (posiadaniem statusu akcjonariusza) w chwili wykrycia przeszacowania. W razie zbycia akcji odpowiedzialność wyrównawcza nie przechodzi na nabywcę (tak na gruncie art. 175 k.s.h.: Z. Jara [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, wyd. 3, Warszawa 2020; Z. Jara [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, Warszawa 2017, art. 175, nb 27; A. Kidyba, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, Warszawa 2009, s. 303).

Jak wyżej wspomniano, na podstawie art. 300¹⁰ k.s.h., solidarnie z akcjonariuszem, który wniósł dany wkład, odpowiadają również członkowie zarządu (dyrektorzy) spółki, chyba że nie ponoszą winy.

Na gruncie art. 175 k.s.h. odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością została skonstruowana w odmienny sposób. Mianowicie, członkowie zarządu, którzy wiedzieli o znacznym zawyżeniu wartości aportu w stosunku do jego wartości zbywczej i zgłosili spółkę do rejestru, zobowiązani są solidarnie ze współni-

kiem wyrównać spółce brakującą wartość (art. 175 § 1 k.s.h.). Odpowiedzialność wyrównawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ciąży tylko na tych członkach zarządu, którzy zgłosili spółkę do rejestru, i tylko wówczas, gdy w dacie zgłoszenia wiedzieli o przeszacowaniu aportu. Stwierdzić można zatem, że odpowiedzialność wyrównawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 175 § k.s.h. jest uzależniona od ich winy umyślnej.

Jak się wydaje, ustawodawca w art. 300¹⁰ k.s.h. przyjął szerszą koncepcję odpowiedzialności członków zarządu (dyrektorów) prostej spółki akcyjnej. Przepis jest lakoniczny: „Członkowie zarządu [zgodnie z art. 4 § 2¹ k.s.h. – odwołania do zarządu lub członka zarządu spółki w przypadku prostej spółki akcyjnej, w której powołano radę dyrektorów, rozumieć należy jako odwołania do, odpowiednio, rady dyrektorów lub dyrektora – przyp. aut.] odpowiadają solidarnie z akcjonariuszem, chyba że nie ponoszą winy”. Z przepisu tego, zwłaszcza w zestawieniu z art. 175 k.s.h., wynika, że odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie zarządu (dyrektorzy), a nie tylko ci, którzy wiedząc o przeszacowaniu, zgłosili spółkę (a raczej kapitał akcyjny) do rejestru. Odpowiedzialność ta oparta jest jednak na zasadzie winy, przy czym z ustawowym domniemaniem zawinienia. Zatem to na członkach zarządu (dyrektorach) będzie ciążył ciężar ekskulpacji celem uwolnienia się od odpowiedzialności. Właściwym podejściem wydaje się przyjęcie, że winy nie będą ponosili ci członkowie zarządu (dyrektorzy), którzy nie brali udziału w zgłoszeniu do rejestru wysokości kapitału akcyjnego pokrytego przeszacowanym wkładem niepieniężnym, jak również ci członkowie zarządu (dyrektorzy), którzy co prawda brali udział w zgłoszeniu do rejestru wysokości kapitału akcyjnego pokrytego przeszacowanym wkładem niepieniężnym, ale o przeszacowaniu nie wiedzieli i przy zachowaniu należytej staranności nie mogli się o nim dowiedzieć.

4. Bezwzględny charakter odpowiedzialności

Z odpowiedzialności przewidzianej w art. 300¹⁰ k.s.h. ani akcjonariusz, który wniósł wkład niepieniężny, ani członkowie zarządu (dyrektorzy) nie mogą być zwolnieni. Jest to zasada bezwzględnie obowiązująca i analogiczna do przewidzianej w art. 175 § 2 k.s.h. obowiązującej w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W doktrynie regułę tę (zakaz zwolnienia z odpowiedzialności) rozumie się szeroko. Na przykład Z. Jara wskazuje, że: „Zakaz zwolnienia wspólnika (oraz członków zarządu) od obowiązku wyrównania różnicy należy rozumieć szeroko, dotyczy on zarówno oświadczenia spółki o zwolnieniu z długu, jak i zrzeczenia się roszczeń bądź cofnięcia pozwu, czy prowadzącego do takiego skutku zawarcia ugody” (*Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, wyd. 3, Warszawa 2020). Z kolei A. Nowacki stwierdza: „Artykuł 175 § 2 k.s.h. nie wyklucza zawarcia ugody, zarówno sądowej, jak i pozasądowej, byle nieprowadzącej do zwolnienia wspólnika z odpowiedzialności” (A. Nowacki, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, t. I, *Komentarz. Art. 151–226 k.s.h.*, Warszawa 2018). Zakaz zwolnienia utrzymuje się niezależnie od utraty przez wspólnika lub członka zarządu statusu udziałowca lub piastuna organu (A. Nowacki, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*,

Wzór nr 7

Wzór uchwały w sprawie przymusowego umorzenia akcji

**Uchwała
Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia
Spółki pod firmą [___] prosta spółka akcyjna
z siedzibą w Warszawie
z dnia [___]
w sprawie umorzenia przymusowego akcji**

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki [___] prosta spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie („Spółka”), działając zgodnie z art. 300⁴⁴ w zw. z art. 300⁴⁵ w zw. z art. 300¹⁰² kodeksu spółek handlowych oraz § [___] umowy spółki, w związku z tym, że:

- zgodnie z § [___] umowy spółki w przypadku [___] dopuszczalne jest umorzenie przymusowe akcji Spółki;
- w dniu [___] nastąpiło [___], [co zostało potwierdzone uchwałą zarządu Spółki z dnia [___]];
- zarząd Spółki przedstawił opinię co do wartości godziwej akcji spółki, zgodnie z którą wartość godziwa akcji Spółki podlegających umorzeniu wynosi [___]; kopia opinii zarządu stanowi załącznik do uchwały,

postanawia, co następuje:

§ 1

1. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki postanawia umorzyć bez zgody akcjonariusza [___] akcje serii [___] o numerach od [___] do [___], należących do [___] („akcje umarzone”).
2. Umorzenie akcji umarzanych następuje bez nabycia akcji umarzanych przez Spółkę.

§ 2

1. Wysokość spłaty z tytułu umorzenia przymusowego akcji umarzanych wynosi [___], co oznacza, że spłata jest nie niższa od wartości godziwej akcji umarzanych.
2. Spłata z tytułu umorzenia akcji umarzanych nastąpi w terminie 14 dni od dnia wpisu do rejestru umorzenia akcji umarzanych.

§ 3

Zgodnie z art. 300⁴⁴ § 4 kodeksu spółek handlowych na spłatę z tytułu umorzenia przeznacza się następujące kapitały Spółki:

-
- do kwoty [___] – zysk Spółki za rok [___];
 - do kwoty [___] – kapitał rezerwowy Spółki utworzony z zysku;
 - do kwoty [___] – kapitał akcyjny Spółki.

§ 4

W wyniku dokonania spłaty z tytułu umorzenia akcji umarzanych kapitał akcyjny Spółki zostanie obniżony do kwoty [___], co stanowi [___]% sumy zobowiązań Spółki wynikającej z zatwierzonego sprawozdania finansowego Spółki za ostatni rok obrotowy. W związku z powyższym art. 456 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych [nie znajduje zastosowania]/[stosuje się] do zmniejszenia kapitału akcyjnego.

§ 5

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki potwierdza, że zgodnie z opinią Zarządu Spółki z dnia [___], której kopia stanowi załącznik do niniejszej uchwały, dokonanie spłaty z tytułu umorzenia akcji umarzanych nie doprowadzi do utraty przez Spółkę, w normalnych okolicznościach, zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych w terminie sześciu miesięcy od dnia dokonania spłaty z tytułu umorzenia akcji umarzanych.

§ 6

W związku z umorzeniem akcji umarzanych Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie postanawia zmienić umowę Spółki w następujący sposób: [___].

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia, przy czym zmiana umowy Spółki wymaga wpisu do rejestru.

W publikacji szczegółowo omówiono regulację prostej spółki akcyjnej, nowego w polskim porządku prawnym typu spółki kapitałowej.

Autorzy – praktykujący doradcy transakcyjni – korzystając ze swojego bogatego doświadczenia w obsłudze podmiotów gospodarczych, przybliżyli problematykę tej nowej spółki kapitałowej, zwłaszcza na gruncie znanych już problemów z bieżącym funkcjonowaniem spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej.

W toku prac nad publikacją szczególny nacisk położony został na jej aspekt praktyczny, tj. zagadnienia związane z faktycznym funkcjonowaniem spółki jako uczestnika obrotu gospodarczego.

W komentarzu kompleksowo omówiono sposób zawiązania spółki, kompetencje jej organów oraz czynności niezbędne w jej codziennym funkcjonowaniu, zarówno te inkorporowane w modelu dualistycznym, jak i – w będącym nowością w polskim systemie prawnym – modelu monistycznym (unitarnym).

Analizę poszczególnych regulacji prawnych uzupełnia zbiór wzorcowych dokumentów i pism mogących mieć zastosowanie w funkcjonowaniu prostej spółki akcyjnej.

Wzory pism zawarte w publikacji są dostępne w wersji elektronicznej do pobrania ze strony: www.wzory-prosta-spolka-akcyjna.wolterskluwer.pl – po wpisaniu zamieszczonego w książce kodu aktywacyjnego. Wzory można modyfikować i dostosowywać do własnych potrzeb.

Maciej Kożuchowski – radca prawny; partner Kancelarii GESSEL; posiada kilkunastoletnie doświadczenie w doradztwie prawnym przy realizacji transakcji fuzji i przejęć (M&A) oraz handlowych, a także w prawnych aspektach procesów pozyskiwania finansowania dla przedsiębiorców.

Marcin Macieszczak – radca prawny; partner zarządzający Kancelarii GESSEL; kieruje zespołem obsługującym transakcje fuzji i przejęć; specjalizuje się w transakcjach kapitałowych na rynku publicznym i prywatnym, przedsięwzięciach restrukturyzacyjnych, korporacyjnej obsłudze prawnej spółek prawa handlowego oraz zagadnieniach prawa nieruchomości.

Bartłomiej Woźniak – adwokat; doktor nauk prawnych; managing associate Kancelarii GESSEL; specjalizuje się w transakcjach fuzji i przejęć (M&A) oraz prawie handlowym, w tym w bieżącej obsłudze korporacyjnej spółek handlowych.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL